

UNGE OG PRIVATØKONOMI

Holdninger og adfærd blandt 18-25-årige i Norden

ungdoms
barometern

SPARE ELLER ØDSLE?

Ødsler unge i Norden pengene væk uden at tænke på, at der også er en dag i morgen, eller er de ansvarlige og har stor interesse i privatøkonomi? Det er ikke noget nyt fænomen, at de ældre generationer anklager de yngre for at tage let på både penge og tilværelsen – den anskuelse siges at gå helt tilbage til de gamle grækere. Om det passer, kommer vi ikke nærmere ind på. I stedet ser vi på, hvor godt det egentlig passer på Generation Z, som ofte beskrives som både tryghedssøgende og nervøse for fremtiden, samtidig med at de vokser op i en verden, hvor et køb kan klares med et klik.

Klarna har, for at bidrage med viden om unges holdninger og adfærd med hensyn til privatøkonomi, bedt analysefirmaet Ungdomsbarometeren om at gennemføre en undersøgelse blandt unge i alderen 18-25 år i Danmark, Finland, Norge og Sverige. Projektet bestod i en forundersøgelse med en analyse af Ungdomsbarometerens eksisterende kvantitative og kvalitative datamateriale, som strækker sig flere årtier tilbage, samt en ny rundspørge blandt omtrent 2700 unge mennesker i de nævnte nordiske lande. Resultaterne fra den seneste rundspørge præsenteres i denne rapport.

Generation Z, som udgør undersøgelsens aktuelle aldersinterval, er en meget heterogen generation. Det er ofte svært at skære alle unge over en kam (selvom vi gør mange forsøg i denne rapport). Vi har derfor, inden for projektets rammer, fordybet

os i en række forskellige perspektiver og grupper. Med analysen har vi ønsket at sammenligne de nordiske lande, og den overordnede konklusion er, at forskellene mellem unge i Norden er relativt små, når det gælder deres synspunkter vedrørende spørgsmål om privatøkonomi. Til gengæld er forskellene mere tydelige, når det gælder f.eks. betalingsmidler. Nogle af de forventelige fordomme viser sig gennem analysen ikke at holde stik, f.eks. fordomme om, at unge i Norge skulle ødsle pengene væk, mens de sparer dem op i Finland.

I rapporten tegnes der et billede af en forholdsvis ansvarlig generation, selvom der findes udfordringer, både når det kommer til viden om privatøkonomi og forbrugspres. Men hvis vi hos Ungdomsbarometeren skal komme med en vurdering af, hvordan det står til med den unge generation, baseret på både denne og andre undersøgelser, vi har gennemført, kan vi definitivt sige, at de er sparsommelige - ikke desto mindre sammenlignet med tidligere ungdomsgenerationer.

God læsning!

Ulrik Hoffman, Marit Rønnestad og Elin Nygård for Ungdomsbarometeren.

Stockholm i marts 2022

Redaktion

Tekst/indhold: Ulrik Hoffman, Ungdomsbarometeren

Analyse: Marit Rønnestad og Elin Nygård, Ungdomsbarometeren

Form: Sofie Jonsson, Ungdomsbarometeren

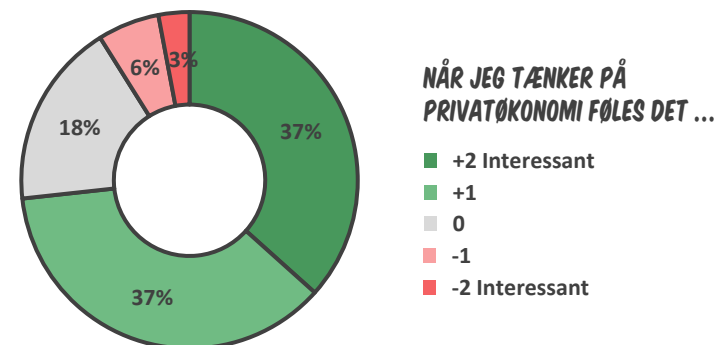

**46% AF UNGE I NORDEN
TÆNKER PÅ PRIVATØKONOMI OG
DERES EGEN ØKONOMI DAGLIGT
ELLER NÆSTEN DAGLIGT**

Unge mennesker er interesserede i privatøkonomi

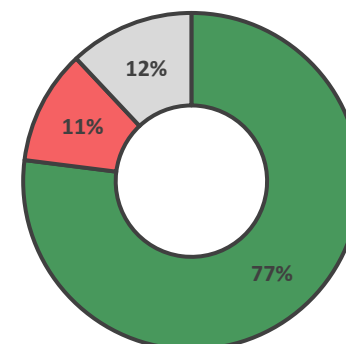
Det er ikke så længe siden, at snak om opsparing, var noget, der fik unge mennesker til at gabe. I medierne kunne man læse undersøgelser, som pegede på, at unge hellere ville en tur til tandlægen end i banken. Hvorvidt unge stadig foretrækker tandlægen fremfor banken, ved vi ikke, men de er helt afgjort mere engagerede i deres privatøkonomi end tidligere.

Med en opvækst efter finanskrisen med både stigende børskurser og bitcoins ser vi i Ungdomsbarometerens svenske tidsserier rekordhøj interesse for privatøkonomi, og de høje tal for Sverige er nogenlunde tilsvarende i de andre nordiske lande. Det betyder ikke, at alle unge er eksperter, men snarere, at den uro for fremtiden, som præger mange unge i dag, giver anledning til en øget interesse for privatøkonomi, hvilket også betyder, at de fleste har styr på pengene.

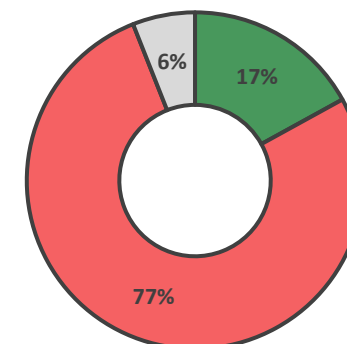

HVILKE AF FØLGENDE PASSER PÅ DIG?

■ Passer ■ Passer ikke ■ Usikker/ved ikke

**JEG HAR GODT STYR
PÅ MIN PRIVATØKONOMI**

**JEG HAR DÅRLIGT STYR PÅ, HVAD
JEG BRUGER MINE PENGE PÅ**

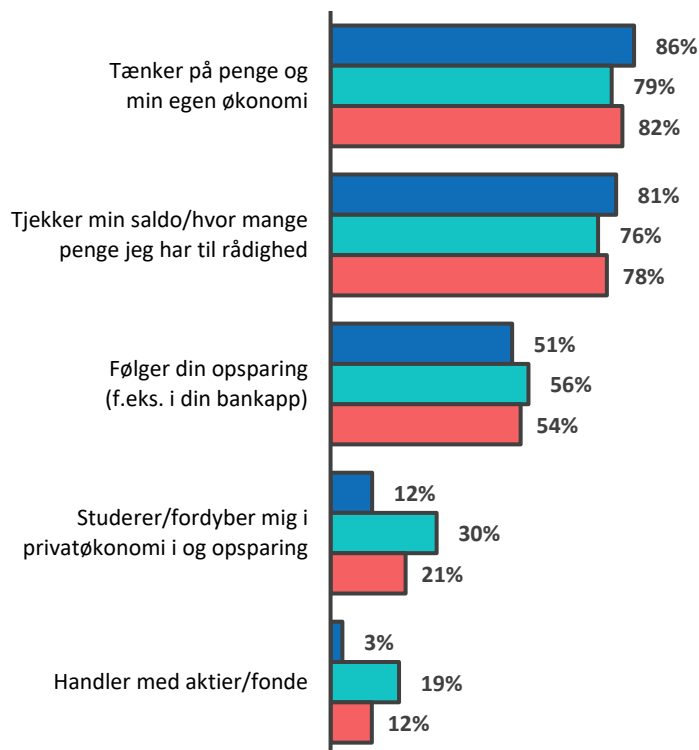
Tre ud af fire unge sparer op regelmæssigt

Unge har altså stor interesse i privatøkonomi og sparer regelmæssigt penge op. Hvordan og hvorfor varierer – drenge er eksempelvis betydeligt mere interesserede i aktier end piger – men det store billede er, at opsparing ses som noget positivt, og de fleste har et langsigtet perspektiv på dette.

Men ikke alle har mulighed for at spare op, og der findes ungdomsgrupper, som ikke er interesserede i det. Når det kommer til det, som kan beskrives som "mindre ansvarsbevidst" adfærd, er drenge overrepræsenterede, og det kommer vi tilbage til senere i rapporten.

HVILKE AF FØLGENDE GØR UNGE UGENTLIGT?

■ Pige ■ Dreng ■ Total

72 % af de unge siger, at de regelmæssigt sparer op eller lægger penge til side.

Drenge mener, at de generelt har bedre styr på økonomi end piger – men de får flere betalingsanmærkninger.

SE

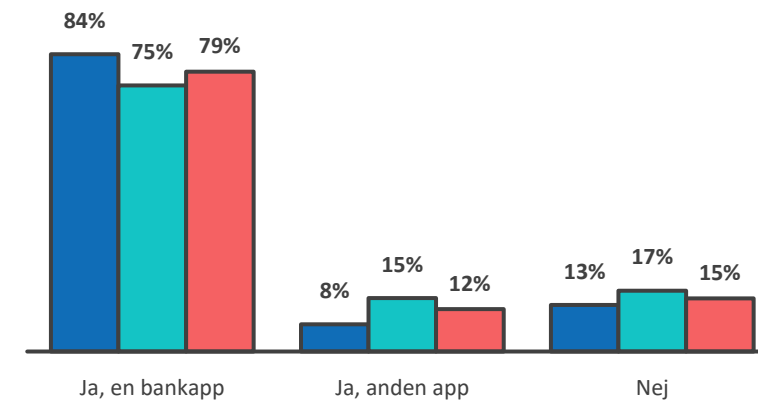
Tre ud af fire svenske unge handler i en vis udstrækning med aktier og fonde, sammenlignet med omtrent halvdelen af de unge i Danmark, Norge og Finland

Ni ud af ti bruger mindst én app til at holde styr på privatøkonomien

Det er naturligvis meget lettere at holde styr på forbrug og opsparing for dagens unge, end for de, der voksede op med sparegris og bankbog. Der kan altså argumenteres for, at det er lettere at tage ansvar for sin økonomi i dag, end det var før. På den anden side er det også meget lettere at forbruge, så i den henseende udligner disse perspektiver muligvis hinanden. Det er under alle omstændigheder tydeligt, at de fleste bruger apps til at få kontrol over og styre deres økonomi, og at de mener, at disse apps hjælper med præcis det.

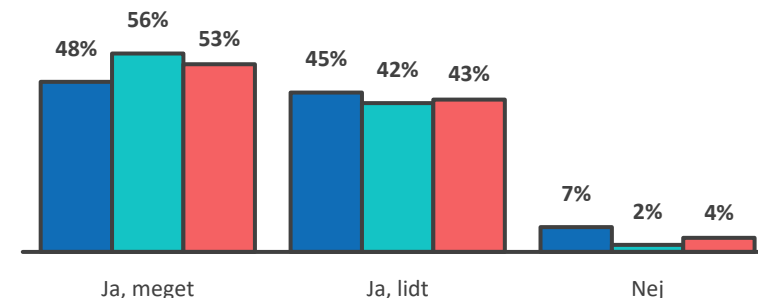
BRUGER DU APPS TIL AT HOLDE STYR PÅ DIN PRIVATØKONOMI?

■ Pige ■ Dreng ■ Total

OPLEVER UNGE, AT DE ANDRE APPS (UDOVER BANKAPPEN) HJÆLPER DEM MED AT HOLDE STYR PÅ DERES ØKONOMI?

■ Pige ■ Dreng ■ Total

FI

Finske unge bruger i mindre udstrækning apps sammenlignet med unge i andre nordiske lande.

Flere piger end drenge bruger en bankapp. Drenge bruger dog i større udstrækning andre apps.

Familie og sociale medier er vigtige informationskilder

En stor interesse medfører også et stort informationsbehov. Udover apps henvender unge sig til familien, banken og internettet (Google/sociale medier) for at få svar på deres spørgsmål.

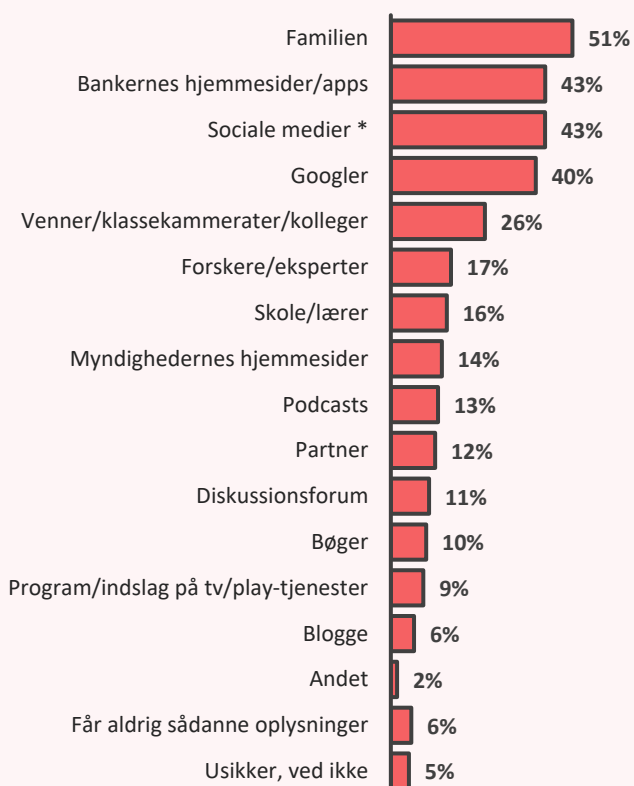
At så mange benytter sig af sociale medier i denne sammenhæng drives blandt andet af, at drenge ser YouTube – muligvis på grund af deres store interesse for aktier og i en vis udstrækning kryptovalutaer – men flere andre sociale medier udgør også store informationskilder.

Generelt henvender piger sig i højre grad til mennesker i deres omgangskreds, mens flere drenge vælger at søge information andre steder – udover YouTube kan det eksempelvis være samtalefora. Det er selvfølgelig godt, at unge søger information på egen hånd, men som det som oftest gør sig gældende, når det kommer til digitale kanaler, giver det anledning til spørgsmål om både kildekritik og påvirkning. Generation Z har en helt anden adgang til lån og aktier end tidligere generationer.

43 % af de nordiske unge henvender sig til sociale medier for at få information om privatøkonomi og opsparing*.

HVORFRA HENTER DU PRIMÆRT INFORMATION OM DET, SOM HAR AT GØRE MED PRIVATØKONOMI OG OPSPARING?

Det er forskelligt, hvor piger og drenge henter information om privatøkonomi og opsparing. De største forskelle er:

Piger henvender sig oftere til:

1. Familie
2. Bankers hjemmesider/apps
3. Partner
4. Venner/klassekammerater/kolleger

Drenge henvender sig oftere til:

1. YouTube
2. Samtalefora
3. Forskere/eksperter
4. Bøger
5. Bloggere
6. Podcasts

“Aktier! Jeg tror, at flere unge kommer til at få interesse for økonomi for at føle økonomisk tryghed. Sociale medier kommer til at lokke flere unge til dette. Bagsiden af medaljen kan være, at de unge ofte tager flere chancer, og at de i stedet taber penge.”

— Pige, 22 år, om den store tendens i år 2022

Spørgsmål: Hvorfra henter du primært information om det, som har at gøre med privatøkonomi og opsparing?
Filter: Nordisk total

* Instagram, YouTube, Facebook og TikTok tilsammen.

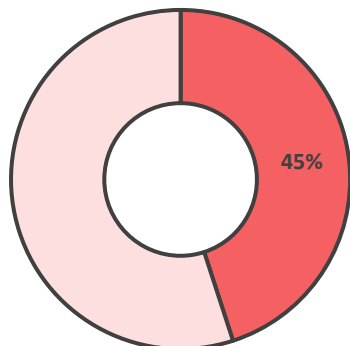

Spørgsmål: Hvilken tror du bliver næste års store trend?

Trods stor interesse ser det ud til, at der mangler viden om kredit

Det, at det er let at finde information, betyder ikke, at alle har tilstrækkelig viden – det gælder blandt andet viden om kredit. Nedenfor har vi ladet de unge selv angive, hvad de har styr på og ikke har styr på, og det er tydeligt, at de i stor udstrækning mangler viden om mange ting.

Det er måske ikke så mærkeligt, at ikke alle ved, hvad der sker, hvis de får en betalingsanmærkning – de fleste slipper forhåbentlig for at opleve det – selvom det selvfølgelig er godt at vide noget om. Men hvordan man udregner prisen på et lån, eller for den sags skyld foretager køb på afbetaling, er afgjort noget, flere burde vide noget om.

ANDEL AF UNGE, SOM HAR DÅRLIGT STYR PÅ, HVORDAN MAN UDREGNER PRISEN PÅ ET LÅN ELLER ET KØB PÅ AFBETALING

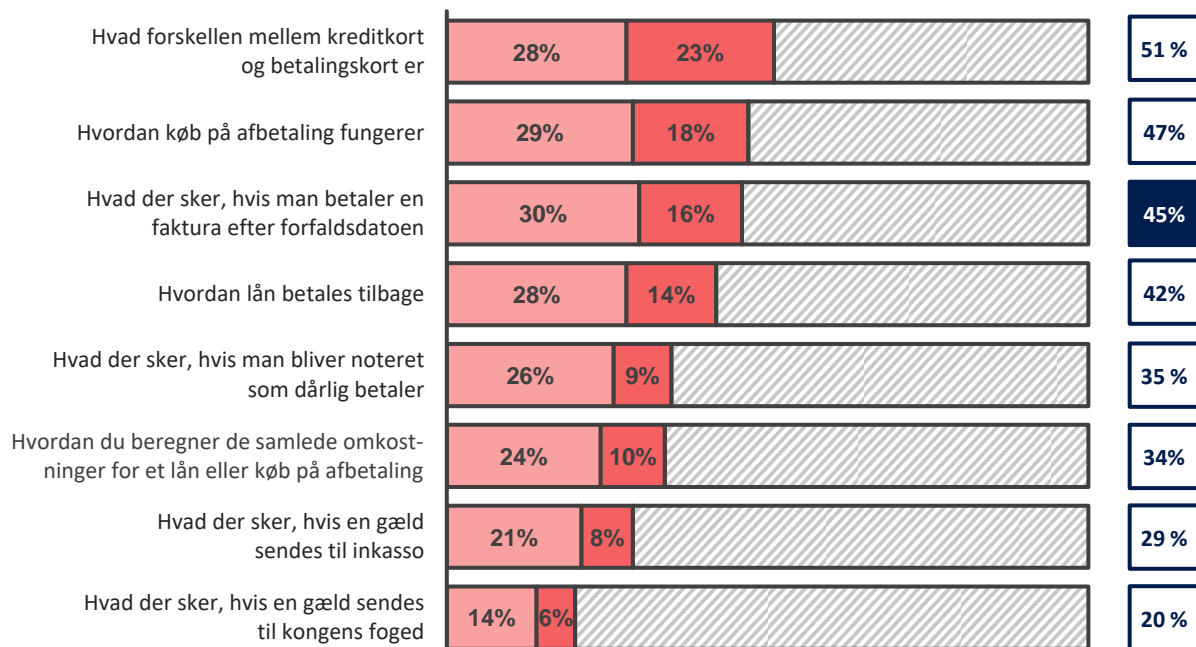
Piger er overbeviste om, at piger har bedst styr på privatøkonomi – drengene er ikke helt så sikre på det!

Flere steder i denne rapport vender vi tilbage til, at der findes forskelle mellem drenge og piger. Drengene handler f.eks. oftere med aktier, søger oftere information på YouTube og vurderer selv, at de har mere viden, når det kommer til spørgsmålet om, hvor godt de har styr på, hvordan kredit og afbetaling fungerer. Samtidig har drenge også en mere afslappet indstilling til at låne penge og får flere betalingsanmærkninger.

De fleste drenge vil, som unge generelt set, tage ansvar for deres privatøkonomi, og de gør det også, men vi må samtidig ikke overse, at de er mere risikovillige end piger. På gruppeniveau synes drenge og piger at være enige om, at piger er bedst til privatøkonomi, selvom forskellene er ret små, som grafen nedenfor viser.

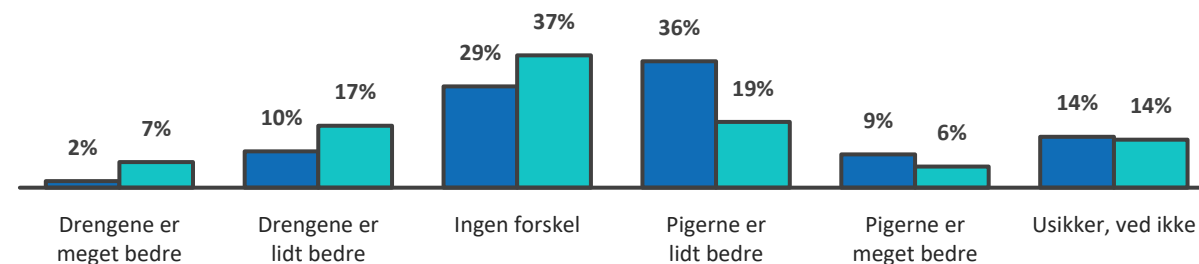
HVOR GODT HAR UNGE STYR PÅ FØLGENDE?

■ Meget dårligt ■ Slet ikke

HVILKET KØN HAR BEDST STYR PÅ SIN PRIVATØKONOMI? IFØLGE DE UNGE SELV!

■ Piger ■ Drengene

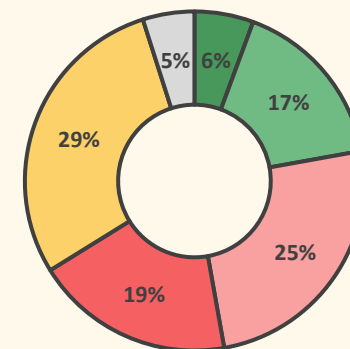

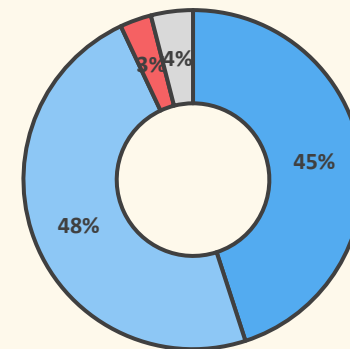
Skolens undervisning i privatøkonomi er fejlslagen

Havde den viden, som unge nu søger på blandt andet sociale medier, været noget skolen kunne have givet dem? Uanset svaret, virker i det til, at de unge mener, at undervisningen i privatøkonomi er fejlslagen, og de ønsker samtidig, at der bliver givet mere plads til netop privatøkonomi på skoleskemaet. Næsten halvdelen af de adspurgte mener, at privatøkonomi burde være et fag for sig i folkeskolen, og kun 3 procent mener, at privatøkonomi ikke burde være en del af uddannelsen.

HVILKEN KARAKTER FÅR UNDERVISNINGEN I PRIVATØKONOMI I SKOLEN?

- Meget god
- Temmelig god
- Havde ikke privatøkonomi i skolen
- Usikker/ved ikke
- Temmelig dårlig
- Meget dårlig

BØR DER UNDERVISES I PRIVATØKONOMI I FOLKESKOLEN?

- Ja, som et separat fag
- Ja, som en del af et andet fag
- Nej
- Usikker/ved ikke

DK

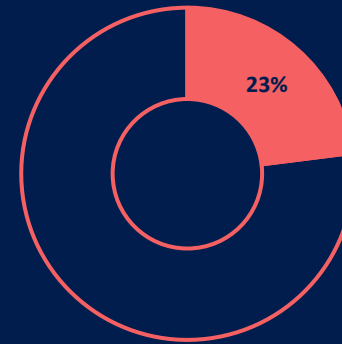
Omtrent halvdelen af alle danske unge angiver, at de slet ikke har fået nogen undervisning i privatøkonomi. Samtidig svarer et flertal af danskerne, at de gerne ser privatøkonomi som et separat fag på skoleskemaet.

HVER FJERDE UNGE FØLER SIG PRESSET TIL AT KØBE TING, DE IKKE HAR RÅD TIL

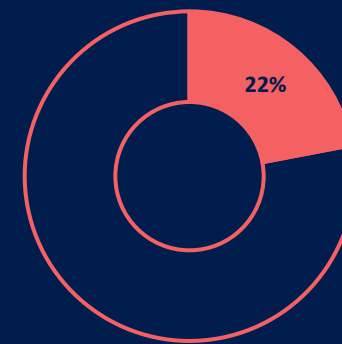
Det store billede er altså, at unge både er interesserede i og tager ansvar for deres privatøkonomi. Samtidig oplever mange unge et pres til at købe ting, de egentlig ikke har råd til.

Dette er afgjort ikke noget nyt fænomen, men dagens unge vokser op i en verden, hvor det ikke kun er i skolegården eller på arbejdspladsen, at man sammenligner sig med andre. På sociale medier eksponeres mange dagligt for influencere

og kendisser, som fremviser deres eksklusive livsstil. Sammenlignet med tidligere generationer bidrager dette til en ny form for pres til at forbruge, særligt fordi mange unge i høj grad påvirkes af influencere.

FØLER PRES TIL AT KØBE ELLER GØRE TING, SOM JEG IKKE RIGTIG HAR RÅD TIL

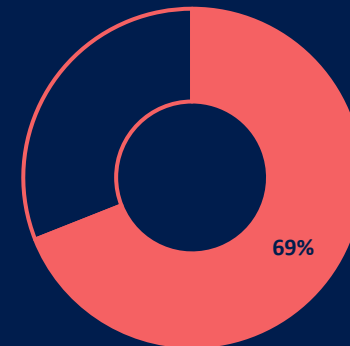

HAR KØBT NOGET, KUN FORDI EN INFLUENCER ANBEFALEDE DET

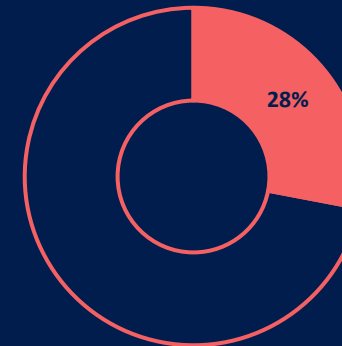
ANDEL AF DE UNGE, SOM FØLER SIG PRESSET TIL AT KØBE ELLER GØRE TING, SOM DE IKKE RIGTIG HAR RÅD TIL:

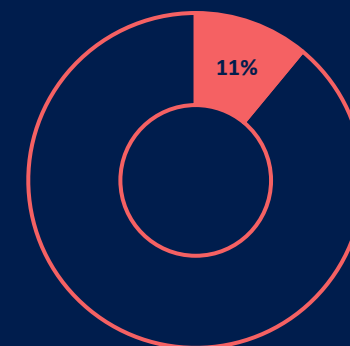
HAR LET VED AT TAKKE NEJ TIL AT KØBE ELLER GØRE TING, SOM JEG IKKE HAR RÅD TIL

HAR LET VED AT TAKKE NEJ TIL AT KØBE ELLER GØRE TING, SOM JEG IKKE HAR RÅD TIL

KØBER TIL TIDER TING, SOM JEG IKKE RIGTIG HAR RÅD TIL

GLEMMER OFTE AT BETALE TING TIL TIDEN (F.EKS. REGNINGER)

Spørgsmål: Hvilke af følgende passer på dig? Jeg ... / Du bedes tage stilling til følgende påstande: Jeg har købt noget, kun fordi en influencer anbefalede det. "Er enig i + er delvist enig i"

Filter: Unge, som har angivet "Passer" Opdeling: Land

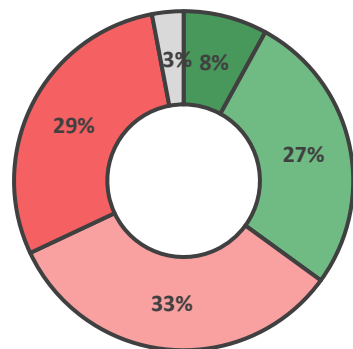
Stigmatiserende ikke at have råd til ting

En ud af tre oplyser, at det er svært at sige, at der er noget, de ikke har råd til. Det er en stor andel, men billedet bliver endnu mere tydeligt, når tre ud af fire siger, at det samme gælder unge generelt: Det er stigmatiserende for unge ikke at have råd. Sociale medier er helt klart en faktor, der bidrager til dette, men det er sandsynligvis ikke den eneste

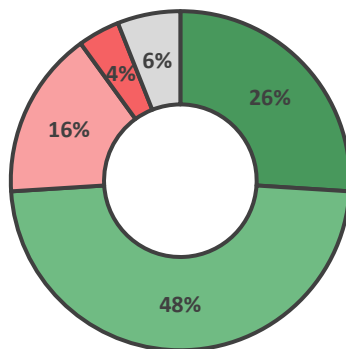
forklaring – penge hænger ganske enkelt sammen med status. Det gælder ikke blot unge, men det er et fænomen, der kunne åbne op for endnu en rapport.

UNGE TAGER STILLING TIL FØLGENDE PÅSTANDE:

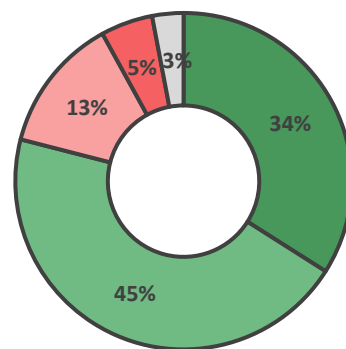
■ Helt enig i ■ Delvist enig i ■ Delvist uenig i ■ Helt uenig i ■ Usikker/ved ikke

JEG SYNES, AT DER ER SVÆRT AT SIGE, NÅR/HVIS JEG IKKE HAR RÅD TIL NOGET

MANGE UNGE SYNES, AT DET ER SVÆRT AT SIGE, NÅR/HVIS DE IKKE HAR RÅD TIL NOGET

DER ER BLANDT MANGE UNGE STATUS I AT KØBE ELLER LAVE DYRE TING

35 % SYNES, AT DET ER SVÆRT AT SIGE FRA, NÅR DER ER NOGET, DE IKKE HAR RÅD TIL

“Skaber megen angst. Er fuldtidsstuderende, tager studielån og skal arbejde ekstra for at få pengene til at slå til. Penge kan blive meget angstbetonede, når man ikke har nogen penge til overs i hverdagen og kan føle pres fra andre til, at man skal have råd til så meget”

– Pige, 21 år

Bekymringer om privatøkonomi knytter sig ofte til fremtiden

På et opfølgende spørgsmål om, hvad der skaber bekymring i dag, er det mest udbredte svar noget, der ligger ude i fremtiden. Bekymringerne kredser typisk om to ting: Enten at opsparingen vil vise sig at være for lille, eller at omkostningerne skal blive for høje. Men der findes også mange unge, som allerede nu har økonomiske bekymringer. F.eks. er problemer med at få økonomien til at hænge sammen er en meget reel bekymring i visse grupper: 12 % af dem, som bekymrer sig, er for bange for ikke at kunne betale gæld af, og 13 % er bekymrede for ikke at have råd til at forsørge familien på sigt. Her er unges relativt lave indkomst naturligvis en faktor, der må tages i betragtning, uanset om den hænger sammen med startlønninger eller SU-niveauer.

GRUNDE TIL, AT UNGE ER BEKYMREDE FOR DERES ØKONOMI:

- Kan ikke spare op/lægge så mange penge til side, som jeg gerne ville (48 %)
- At omkostninger til bolig og mad skal stige fremadrettet (40 %)
- Er arbejdsløs eller nervøs for at blive det (24 %)
- Har ingen buffer til uforudsete udgifter (24 %)
- Er urolig for, at min opsparing skal falde i værdi (24 %)
- At jeg ikke har råd til at forsørge min familie og slægtninge (13 %)

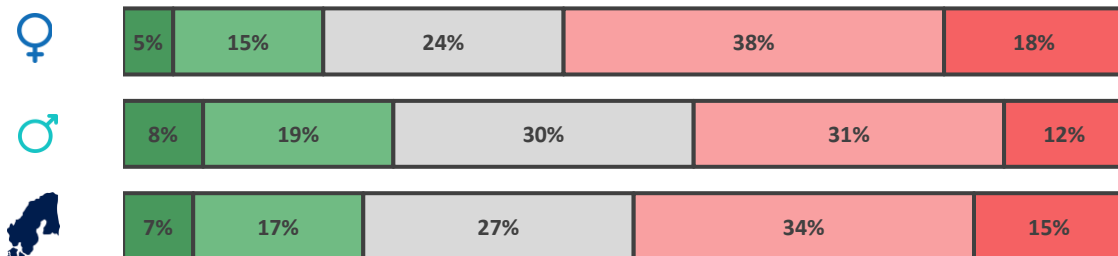
Mange unge føler sig stressede – piger mere end drenge

Næsten lige så interessant som mange unge finder privatøkonomi, lige så stressende finder de det. Det hænger sandsynligvis sammen med skammen over ikke at have råd til ting, selvom det i visse sammenhænge kan virke mærkeligt. Ungdomsårene er traditionelt ikke den del af livet, hvor indkomsterne er størst. Tværtimod lever mange af SU, ekstrajob og/eller får hjælp fra

forældre. Så det er nok ikke så mærkeligt, at mange unge ikke har råd til det hele? Udover stress føler mange sig også bekymrede, når det kommer til privatøkonomien, ikke mindst i forbindelse med fremtiden - piger er mere bekymrede for både deres aktuelle og fremtidige privatøkonomi end drenge.

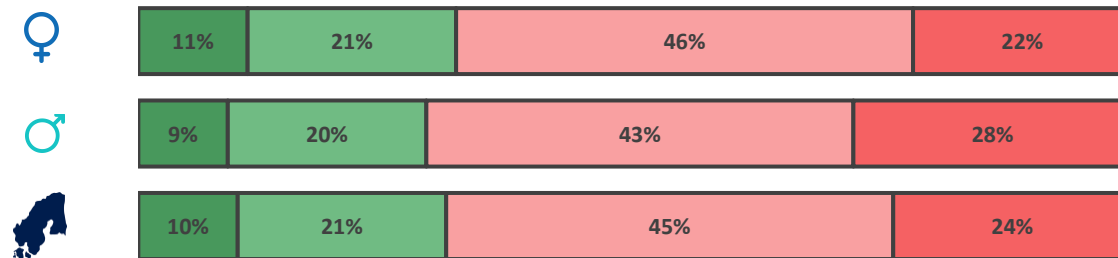
NÅR UNGE TÆNKER PÅ PRIVATØKONOMI, FØLES DET ...

■ -2 Slet ikke stressende ■ -1 ■ 0 ■ +1 ■ +2 Stressende

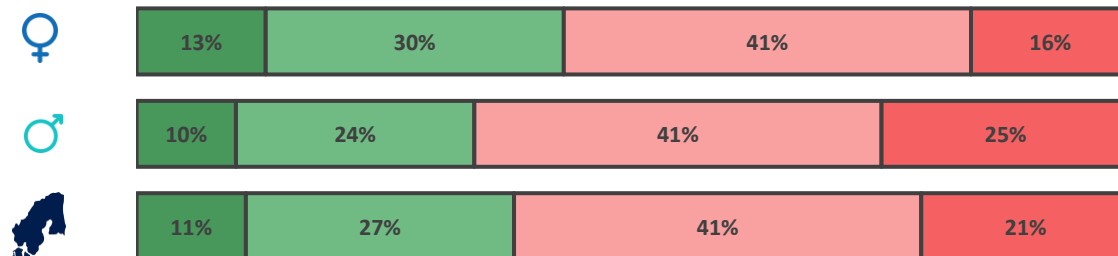
HVOR OFTE BEKYMREDE UNGE SIG FOR DERES FREMTIDIGE ØKONOMI?

■ Hele tiden ■ Ofte ■ Af og til ■ Sjældent/aldrig

HVOR OFTE BEKYMREDE UNGE SIG FOR DERES FREMTIDIGE ØKONOMI?

■ Hele tiden ■ Ofte ■ Af og til ■ Sjældent/aldrig

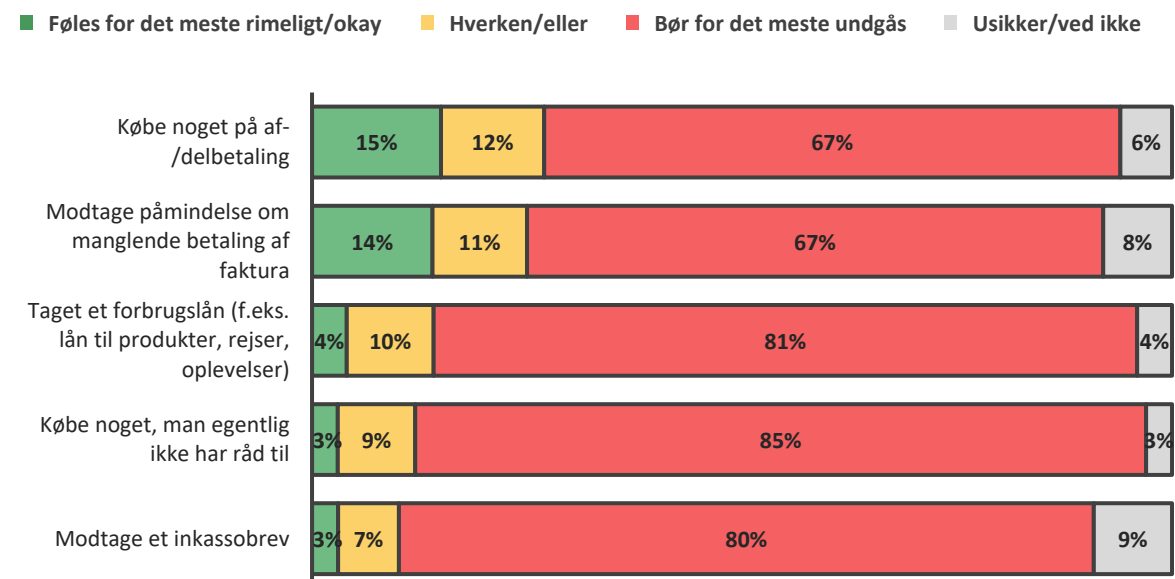

De fleste er skeptiske i forhold til at låne eller købe på afbetaling ...

Bekymringer for fremtiden er årsagen til, at de fleste unge er skeptiske overfor at købe på afbetaling eller optage forbrugslån – kun en fjerdedel mener, at det førstnævnte er forsvarligt eller forholder sig neutralt til det – resten er negative i forhold til dette.

Mange har også en temmelig kritisk indstilling til både rykker- og inkassoskrivelser – de fleste mener ikke, at det er acceptabelt.

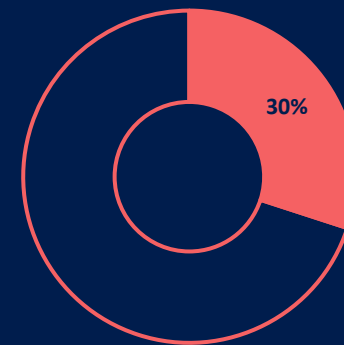
HVAD ER UNGES INDSTILLING TIL AT GØRE FØLGENDE?

... men relativt mange har dog gjort det

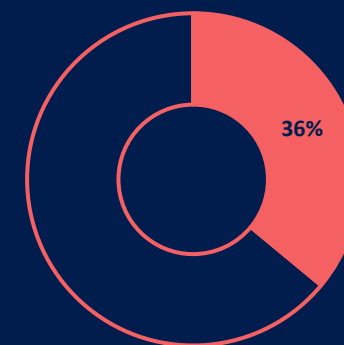
Som vi har været inde på flere gange i rapporten, kolliderer unges ansvarsfulde ideal med virkeligheden. Derfor er det egentlig ikke så mærkeligt, at andelen, som eksempelvis har købt noget på afbetaling, er dobbelt så høj, som andelen der finder det acceptabelt.

Samme tendens med betydeligt højre tal ses i spørgsmålet om rykkerskrivelser, som næsten halvdelen siger, at de har fået.

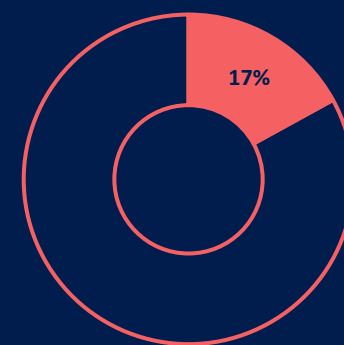
KØBT NOGET PÅ AF-/DEL BETALING

♀ 26% ♂ 34%

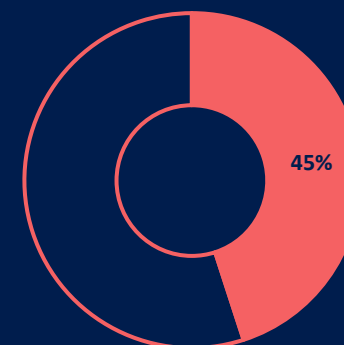
KØBT NOGET, SOM DE EGENTLIG IKKE HAR RÅD TIL

♀ 31% ♂ 41%

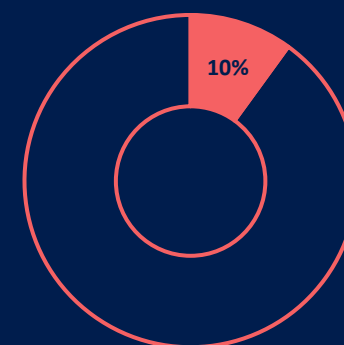
FÅET EN INKASSOSKRIVELSE

♀ 12% ♂ 22%

FÅET EN RYKKERSKRIVELSE

♀ 44% ♂ 45%

TAGET ET FORBRUGSLÅN (F.EKS. LÅN TIL PRODUKTER, REJSER, OPLEVELSER)

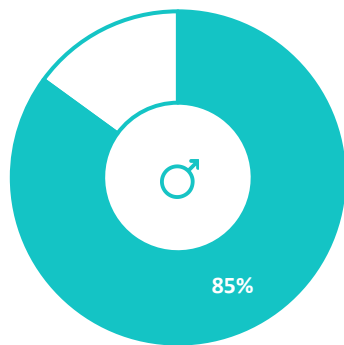
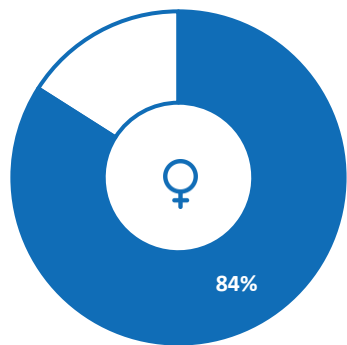
♀ 6% ♂ 15%

De fleste handler ofte – og vil betale med det samme

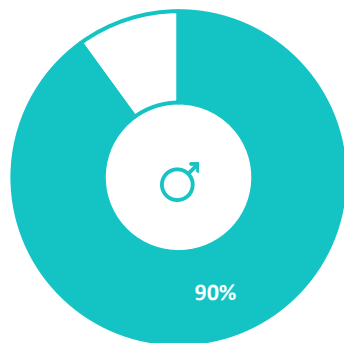
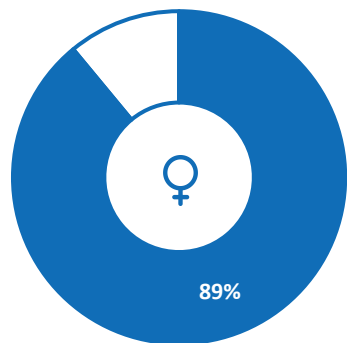
Den skeptiske indstilling til forbrugslån og køb på afbetaling afspejles også i, hvordan de fleste vil betale: nemlig med det samme, når de har købt noget.

For en generation, der er vokset op med e-handel, er dog dette samtidig ikke hele sandheden, for holdningerne ser forskellige ud, afhængigt af hvor købet finder sted. I butikker er det tydeligt, at de fleste vil betale med det samme, købet finder sted, men i spørgsmål om e-handel er billedet delvist anderledes: fire ud af ti vil helst vente med at betale, til de har fået varen hjem, mens omtrent lige så mange foretrækker at betale i det øjeblik, de trykker på knappen. I Sverige er det ved e-handel mere almindeligt for unge at vente med betalingen, til de har modtaget varen, sammenlignet med nabolandene, hvor de oftere vil betale med det samme ved køb, også online.

ANDEL SOM HANDLER ONLINE MÅNEDLIGT:

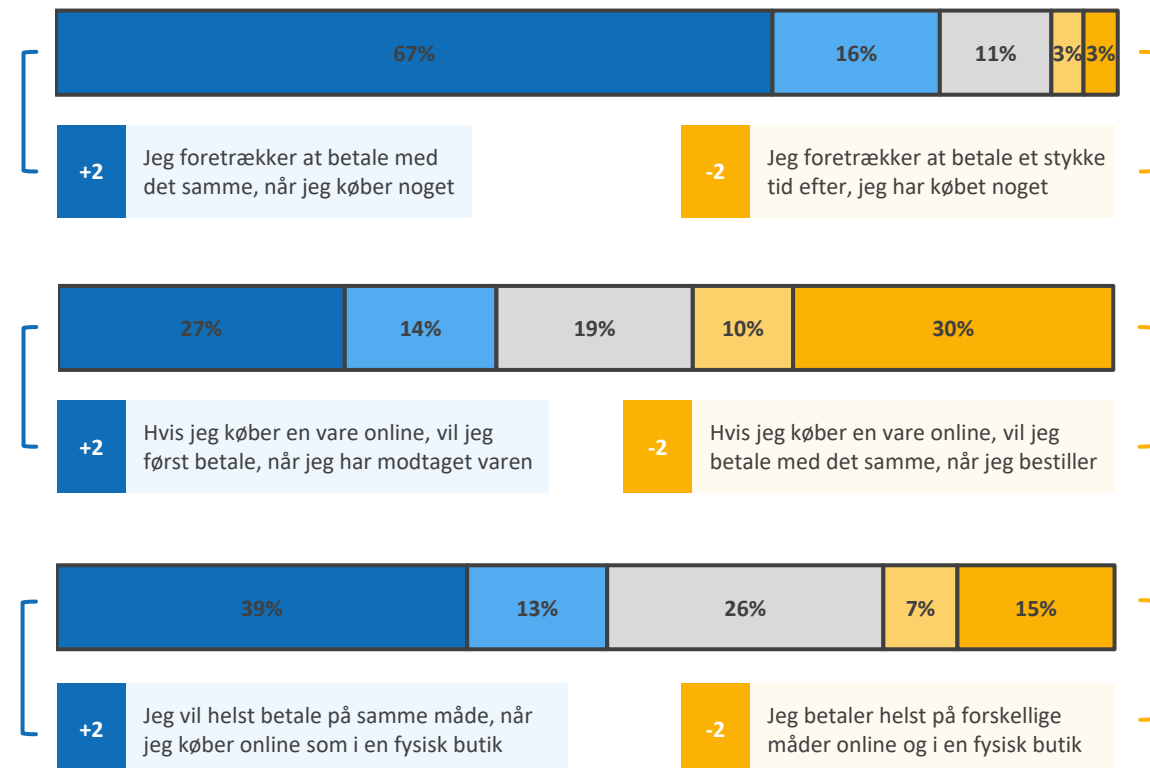

ANDEL SOM HANDLER I BUTIK MÅNEDLIGT:

DU BEDES TAGE STILLING TIL FØLGENDE MODSÆTNINGER:

■ +2 ■ +1 ■ 0 ■ -1 ■ -2

Faktura er ok online, ikke i butik

Det generelle billede af, at unge er skeptiske overfor kreditter, skal altså nuanceres lidt, når det kommer til e-handel – i hvert fald hvis køb med faktura skal betragtes som et kreditkøb. Meget peger på, at fakturaen generelt har en særlig status, særligt hvis vi sammenligner andelen, som mener at faktura ved e-handel er acceptabelt (42 %) sammenlignet med for eksempel forbrugslån (4 %). Når det kommer til disse definitionsspørgsmål, skal vi samtidig huske på

den ringe viden om kredit, som vi omtalte tidligere: Ingen har 100 % styr på, hvad alle betalingsmetoder indebærer.

Men et tydeligt mønster er, at der er forskelligt syn på sagen ved køb i butik sammenlignet med online. Og det er måske ikke så mærkeligt, når man tager i betragtning, at mulighederne for at røre ved og mærke en vare er meget større ved køb i butik end online?

HVAD ER UNGES INDSTILLING TIL AT GØRE FØLGENDE?

■ Føles for det meste rimeligt/okay ■ Hverken/eller ■ Bør for det meste undgås ■ Usikker/ved ikke

Mange unge har kreditkort

Som vi beskrev indledningsvis, er det store billede, at unge i de nordiske lande ligner hinanden relativt meget, når det kommer til opfattelser af privatøkonomi. Det kan dog ikke rigtig siges i spørgsmål om, hvilke betalingsmidler der anvendes: Andelen med kreditkort varierer f.eks. mellem landene.

I præcis disse spørgsmål om betalingsmidler adskiller forudsætningerne sig i de forskellige lande sig en del, og dermed også definitionerne.

Men uanset, om det er et bankkort med en kontokredit eller et kreditkort, der er adskilt fra banken, som der hentydes til, er de almindelige fænomener blandt unge i Norden.

44% HAR ET
KREDITKORT

OPSUMMERING:

Nordiske unge er interesserede i og vil tage ansvar for deres privatøkonomi

I Ungdomsbarometerens svenske undersøgelser er interessen for privatøkonomi en af de interesser, som har vundet mest fremgang de seneste to årtier, og det ses i alt fra øget aktieopsparing til at flere vælger økonomiretningen på gymnasiet. 3 ud af 4 nordiske unge angiver, at de finder privatøkonomi interessant.

Mange oplever samtidig stress og bekymrer sig for deres økonomi både nu og i fremtiden

Samtidig med, at mange er interesserede i privatøkonomi, er omtrent halvdelen stressede over deres privatøkonomi, og en tredjedel er ofte eller hele tiden bekymrede for deres aktuelle økonomi. De tilsvarende tal for økonomien i fremtiden er 4 ud af 10.

Trods interessen for privatøkonomi er der ringe viden om privatøkonomi, særligt vedrørende kreditter

Det, at mange vil tage ansvar for deres privatøkonomi, ses blandt andet ved, at forbrugslån for de fleste ses som noget negativt. Den sparsomme viden, mange unge har om, hvordan kredit fungerer, lader meget tilbage at ønske. Kun en ud af fem siger, at de har godt styr på, hvordan man udregner den totale pris på et lån.

Skolens undervisning i privatøkonomi bedømmes dårligt, og næst efter familie og banker er Google og sociale medier de primære kilder til viden

En forklaring på den meniglende viden kan hænge sammen med, at skolens undervisning i privatøkonomi af de unge ikke vurderes til at være særlig god, samtidig med, at mange mener, at det burde være på skemaet i folkeskolen. I stedet henvender mange sig til både familie/venner,

banker og forskellige digitale kanaler, særligt Google og YouTube.

De fleste er skeptiske i forhold til at låne eller købe på afbetaling, selvom tre ud af ti har gjort det. Fakturakøb er derimod populært, når det kommer til e-handel

Overordnet set har unge et restriktivt syn på at låne penge, selvom mange har lånt fra f.eks. forældre og kammerater eller købt noget på afbetaling. Det er også tydeligt, at der findes en distinktion mellem lån og fakturakøb, hvor sidstnævnte ikke mindst forbindes med e-handel for at give mulighed for at se varen, før man betaler.

Drenge mener, at de selv har bedre styr på det end piger og bekymrer sig mindre. Men får flere betalingsanmærkninger

Et gennemgående tema i undersøgelsen er, at drenge og pigers holdninger er ret forskellige. Drenge stoler mere på egen viden i spørgsmål om for eksempel kreditter, end pigerne gør, men billedet er mere blandet i de spørgsmål der handler om, hvilken gruppe, de generelt mener er bedst til privatøkonomi. Piger svarer således, at deres individuelle viden er ringere, men at de derimod er overbeviste om, at piger som gruppe er bedre til at håndtere privatøkonomi. At drenge generelt (fejlagtigt?) mener at have mere viden end piger er ikke unikt for denne undersøgelse, men eftersom de samtidigt er tydeligt overrepræsenterede med hensyn til betalingsanmærkninger og har et mere eftergivende syn på kreditter, er det tydeligt, at drenge udgør en større risikogruppe end piger.

Rundspørge- og udvalgsmetode

Spørgsmålene i rundspørgen blev udformet i samråd med Klarna for at berøre de generelle problemstillinger vedrørende ungdomsmålgruppens holdninger og viden om økonomi.

Undersøgelsen blev gennemført som en digital rundspørge (tilpasset desktop, tablet og mobil) med et såkaldt kvoteudvalg som udvalgsmetode, hvilket indebærer, at udvalget blev udformet, så det i en repræsentativ skala gengiver hele den nordiske ungdomsbefolkning med henblik på køn og alder.

Dataindsamling

Dataindsamlingsperioden for undersøgelsen var fra 20. januar til 10. februar 2022 med i alt 2688 svar.

Antal interviews/land:

- Sverige: 1016
- Norge: 557
- Finland: 557
- Danmark: 558

Værktøj

Databearbejdningen blev gennemført ved hjælp af et produktionssystem fra MarketSight og med hjælp fra statistiksoftwaren SPSS.

ungdoms barometern

Ungdomsbarometern har siden 1991 arbejdet med at kortlægge holdninger og adfærdsmønstre blandt svenske unge.

www.ungdomsbarometern.se